

FYLKESMANNEN I FINNMARK
Miljøvernavdelingen

FINNMÁRKKU FYLKKAMÁNNI
Birasaáhttenossodat

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Deres ref

Deres dato
25.09.2014

Vår ref
Sak 2014/4192
Ark 542.1

Vår dato
05.12.2014

Saksbehandler/direkte telefon: Geir Østereng - 78 95 03 59

Forskrift om fellesansvar for utfisking av rømt oppdrettsfisk - høring

Departementet har den 15. september sendt *Forskrift om fellesansvar for utfisking av rømt oppdrettsfisk på høring*. Vi viser til avtale om utsatt høringsfrist.

Forslaget vil etter vår oppfattelse ikke redusere påvirkningen fra oppdrett på ville bestander av laksefisk i noen vesentlig grad og den genetiske integritet hos vill laks vil fortsatt svekkes. Rømt oppdrettsfisk vil gå opp i alle elver med anadrom fisk og påvirke den unike genetiske særegenheten hos vill fisk i hvert enkelt vassdrag. Det beste tiltaket vil derfor være å stanse rømming.

Naturmangfoldlovens bestemmelser sier at alle ville bestander er like verdifulle. Vi er forpliktet til å ta vare på alle bestander. Kunnskap om alle bestander må ligge til grunn for tiltak, og tiltakene må omfatte alle berørte vassdrag.

Vi mener at næringen må sette i verk andre tiltak for å nå målsettingen om mindre påvirkning av oppdrett på ville bestander.

- Fakta er at oppdrettslaks og regnbueørret kan formere seg i vassdrag. Vill laks og oppdrettslaks kan få avkom som kan formere seg.
- Rømt oppdrettslaks har eksistert lenge i norsk natur og dette har allerede påvirket genene til vill laks i flere vassdrag

Ikke all oppdrettslaks lar seg visuelt avsløre som oppdrettslaks. Det mangler kunnskap om i hvilket omfang oppdrettsfisk allerede har påvirket de enkelte bestander. Det vil være naturlig å kartlegge dette før man iverksetter en ordning som bare fjerner de som visuelt ser ut som oppdrettslaks. Forslaget gir pålegg om planlegging av utfiskingstiltak når innslaget av rømt oppdrettsfisk av artene laks, ørret og regnbueørret er uakseptabelt.

Det gis ikke pålegg om planlegging av utfiskingstiltak i elver der rømt oppdrettslaks utgjør et mindre innslag. Disse elvene bør følges opp med hyppigere overvåkning de kommende år for å følge utviklingen.

I Finnmark har det vært flere forsøk på å registrere fisk som vandrer opp i elvene. Ved bruk av feller til registrering har pukkellaks og oppdrettsfisk som man visuelt ser er oppdrettsfisk blitt fjernet. Vi vet at det fins hybrider som skulle ha vært fjernet, men de er så like vill laks at de bare kan skilles med genetiske analyser. Til registreringene har det blitt brukt feller, garnredskap, harpun og fiskestang. Erfaringene fra utfisking er at rømt fisk kun lar seg fjerne i noen grad. Erfaringene tilsier at dette ikke vil være kostnadseffektivt når det blir så mange som det foreslåtte systemet legger til grunn for handling. Dette fordi det må gjennomføres genetiske analyser for å fjerne hybrid eller oppdrettsfisken som ser ut som vill laks. Vestre Jakobselv er et eksempel hvor det fins mange oppdrettsfisk som ikke ser ut som oppdrettslaks men som allikevel er det. I Kvibyelva ble all fisken telt i høst. Visuelt var en tiendedel oppdrettslaks. Foreslått ordning tilsier at en slik elv ikke vil bli omfattet av ordningen.

Fylkesmannen i Finnmark har vært prosjektleder for Kolarctic Salmon prosjektet <http://prosjekt.fylkesmannen.no/Kolarcticsalmon/>, der genetikk frå 22 000 laks fra sjølaksefisket fra Nordland, Troms, Finnmark og Murmansk ble dokumentert (Referanse 1 Kolarctic). Av de som var oppdrettslaks eller hybrid ble rundt halvparten karakterisert som oppdrettsfisk av sjølaksefiskeren, dette basert på ytre tegn og etter sløying, hvor man i tillegg ser etter tegn i bukhulen på om det er oppdrettsfisk. Dette betyr at under halvparten av oppdrettslaks som går opp i elvene for å gyte kan bli avslørt som oppdrettslaks. Det er ingen grunn til å tro at denne andelen er mindre i resten av landet.

Fylkesmannen i Finnmark er enig i at det er ytterst viktig å redusere påvirkningen fra oppdrett på ville bestander av laksefisk, men vi mener ikke at de tiltak som er foreslått i *Utkast til forskrift om fellesansvar for utfisking av rømt oppdrettsfisk* som nå er på høring er nok til at målet nås.

Slik vi ser det, er ikke eksisterende kunnskap lagt til grunn for de foreslåtte tiltakene. Dersom ordningen blir en realitet bør grensen for tiltak senkes betraktelig, og langt flere elver må bli omfatta av ordninga. Vi savner et tidsperspektiv for når planlegging av utfisking skal iverksettes etter at rømt laks er identifisert og vurdert som uakseptabelt, samt når utfisking av oppdrettsfisk skal iverksettes.

Vi savner også et punkt om organisering av selve utfiskingen

Det vises til at merking av oppdrettslaks ikke er pålagt. Det vil være naturlig at dette blir innført, om man ønsker å fjerne oppdrettsfisk. Dette vil også identifisere anlegg det ofte rømmer fisk i fra.

Alle oppdrettere bør betale avgift da all rømt fisk i naturen har miljømessige konsekvenser.

Merknad til §4 i forskriften

*Det skal kalles inn til medlemsmøte for å behandle spesielle saker når styret eller minst **ein firedel** av medlemmene krev det.*

Da det er fem representanter i styret, mener vi at når en firedel av disse kan kreve møte blir det forvirrende (5/4 er 1,25) Det er bedre å skrive tre representanter eller det antallet en mener er nødvendig.

Referanse 1. Kolarctic:

http://prosjekt.fylkesmannen.no/Documents/Kolarctic%20salmon/Dokument/Scientific%20reports/Report%20V_Kolarctic%20salmon_Escaped%20salmon%20report_22.4_final_small.pdf

Med hilsen

Bente Christiansen
fylkesmiljøvernssjef

Geir Østereng
seksjonsleder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.

Vedlegg: Infoark til sjølaksefiskere i Kolarctic, slik skiller du oppdrettslaks og vill laks.